

Wat is afweergedrag?

Het gaat om elk gedrag van de bewoner dat eten of drinken bemoeilijkt of verhindert.

Voorbeelden

De bewoner komt niet aan tafel of loopt steeds weg, wendt zijn hoofd af, slaat de lepel weg, zegt 'ik wil niet', spuugt het eten uit, of slikt het eten niet door.

Het afweergedrag is structureel als de bewoner:

- meerdere keren per week eten of drinken afweert, of
- 24 uur of langer (bijna) niets drinkt, of
- 48 uur of langer (bijna) niets eet.

Zorgdossier

Een goede verslaglegging is van groot belang.

Leg vast in het dossier:

- iedere keer dat de bewoner afweergedrag vertoont
- aard van het afweergedrag
- uitkomsten van overleg met collega's, familie, arts, en anderen
- observaties
- gemaakte afspraken
- gebruikte interventies en het effect ervan

Voor wie is deze richtlijn?

De evidence-based richtlijn *Omgaan met afweergedrag bij eten en drinken van bewoners met dementie* is geschreven voor verzorgenden niveau 3 die in hun dagelijkse praktijk te maken hebben met dementerende bewoners die eten of drinken afweren. Maar ook familieleden, helpenden, voedingsassistenten, artsen, psychologen, diëtisten, logopedisten en ergotherapeuten moeten op de hoogte zijn van de richtlijn.

Meer weten?

De evidence-based richtlijn *Omgaan met afweergedrag bij eten en drinken van bewoners met dementie* bestaat uit twee delen: een werkdocument voor de verzorgenden en een rapport met de wetenschappelijke onderbouwing. Er is ook een trainingsmodule beschikbaar.

Alle producten zijn te downloaden of te bestellen via de website van de Kenniskring Transitie in Zorg van de Hogeschool Rotterdam, www.transitiesinzorg.nl.

© Kenniskring Transitie in Zorg, Hogeschool Rotterdam, 2009

De richtlijn is ontwikkeld in samenwerking met het Landelijk Expertisecentrum Verpleging & Verzorging.

LEVV Landelijk Expertisecentrum Verpleging & Verzorging

Samenvatting van de richtlijn

Omgaan met afweergedrag bij eten en drinken van bewoners met dementie in verpleeg- en verzorgingshuizen

Afweergedrag

Wat staat er in de richtlijn?

De kern van de richtlijn is een vijfstappenplan aan de hand waarvan verzorgenden, in overleg met bewoner, familie, collega-verzorgenden, verpleeghuisarts en anderen, proberen te achterhalen wat de oorzaak van het afweergedrag is en welke interventies mogelijk zijn.

Vijfstappenplan

Stap 1 Probleem vaststellen

Probeer de bewoner toch iets te laten eten, maar dring niet onnodig aan. Stel in overleg met je collega's vast of er sprake is van structureel afweergedrag.

Stap 2 Gegevens verzamelen

Overleg met de bewoner, collega-verzorgenden, de familie en de arts, en probeer erachter te komen wat de oorzaak van het afweergedrag kan zijn. Houd minimaal twee dagen een voedings- en vochtlijst bij.

Stap 3 Nader onderzoek

Als de oorzaak van het afweergedrag niet (meteen) duidelijk is, observeer en beschrijf dan het afweergedrag bij eten en drinken. Bespreek je bevindingen in een MDO of bewonersbespreking.

Stap 4 Plan van aanpak

Is de oorzaak van het afweergedrag bekend, volg dan de adviezen of voorschriften op zoals die zijn vastgelegd in het zorgdossier.

Is de oorzaak van het afweergedrag niet bekend, probeer dan de interactie en communicatie met de bewoner, de maaltijdambiance of de voeding aan te passen.

Stap 5 Evaluatie

Stel vast of de gekozen behandeling of interventies ertoe hebben geleid dat de bewoner weer eet of drinkt.

